

Indie rezygnują z FGFA?

#Lotnictwo wojskowe 3 kwietnia 2015

Po przyjęciu przez Indie i Rosję projektu wstępnego samolotu wielozadaniowego FGFA, prace nad nim zamaryły. New Delhi kolejny miesiąc nie odpowiada na monity Moskwy.

Model FGFA na stoisku HAL podczas Aero India 2015, w lutym br.

Według indyjskiego portalu *Defence News*, prace nad rozwojem samolotu wielozadaniowego FGFA (Fifth Generation Fighter Aircraft) zamaryły po przyjęciu przez strony jego projektu wstępnego. Występujący w imieniu Rosjan koncern Rosoboroneksport dwukrotnie bezskutecznie zwracał się o podjęcie rozmów na temat dalszego rozwoju konstrukcji. Pisma datowane na 9 lutego i 3 marca, dotyczące Projektu 79L (kod programu FGFA), pozostały jednak bez odpowiedzi. Rosjanie najpierw proponowali podjęcie rozmów w lutym, potem w marcu, a teraz proponują termin między 6 a 9 kwietnia. Także ta propozycja pozostała bez oficjalnej odpowiedzi.

Międzyrządowe porozumienie (Inter Governmental Agreement, IGA), zgodnie z którym finansowanie prac nad FGFA nie podlegają zwykłym procedurom przetargowym, Indie i Rosja zawarły październiku 2007. IGA dotyczyło nie tylko wspólnego projektowania FGFA, ale i wsparcia przez Rosjan prac nad indyjskim Advanced Medium Combat Aircraft (AMCA). Po ponad roku, w grudniu 2008, strony podpisały kontrakt precyzujący podział prac i zasady pokrywania ich kosztów oraz prawa do eksportu powstałej konstrukcji (General Contract). Kolejny kontrakt, z grudnia 2010 (Preliminary Design Contract), przewidywał, że New Delhi i Moskwa przeznaczą po 295 mln USD na prace nad projektem wstępnym, obejmującym dobór konfiguracji, systemów i wyposażenia. Formalnie zakończyły się one w czerwcu 2013, ale faktycznie trwały do początku br. ([Wstępny projekt FGFA zakończony](#), 2015-01-12). Teraz powinny zostać uregulowane

zasady dokończenia prac konstrukcyjnych, na które strony mają wydzielić po 3-4 mld USD.

Tymczasem dowództwo indyjskich wojsk lotniczych coraz chłodniej patrzyło na projekt FGFA. Szczególnie w kontekście negocjacji nad zakupem francuskich myśliwców wielozadaniowych Dassault Rafale. Według ostatnich doniesień, 126 samolotów tego typu ma kosztować 18-20 mld USD, a więc kilka miliardów więcej niż planowano pierwotnie. Indyjscy dowódcy szukają zatem oszczędności. Już w grudniu 2012 marsz. NAK Browne poinformował, że podległa mu formacja zamówi nie więcej niż 144 FGFA, a więc o 70 mniej niż planowano pierwotnie. Rok później indyjscy generałowie publicznie deklarowali, że rosyjski samolot nie spełnia ich wymagań ([Indyjscy dowódcy krytykują FGFA](#), 2014-01-26). Zarzucali Rosjanom brak niezbędnych technologii i wyposażenia pokładowego, w tym radiolokatora o odpowiednich możliwościach. Co więcej, proponowany do napędu FGFA silnik AL-41F ma – ich zdaniem – za mały ciąg oraz ograniczoną żywotność. Za niemożliwe do przyjęcia uznali ponadto żądania finansowe Moskwy.

W tym czasie OAK, rosyjska korporacja lotnicza, doprowadziła do oblotu prototypu pierwowzoru FGFA – PAK FA T-50. Nastąpiło to w styczniu 2010 ([PAK FA oblatany](#), 2010-01-29). W następnych latach do badań włączano kolejne prototypy ([Piąty T-50 w Żukowskim](#), 2013-11-21). I to doświadczenia z prac konstrukcyjnych nad T-50 i prób prototypów Rosjanie uważają za swój kluczowy atut. Zarzucają przy tym stronie indyjskiej zbyt małe zaangażowanie w program FGFA ([Opóźnienie FGFA](#), 2012-05-30). W tym kontekście niektórzy analitycy oceniają, że dla Indii ważniejszy może być rozwój własnego programu, a więc AMCA. A z projektu FGFA potrzebują tylko przejąć wybrane technologie.

Powiązane wiadomości

[Indie rezygnują z FGFA? \(2015-04-03\)](#)

[PAK FA oblatany \(2010-01-29\)](#)

[F-35 dla Indii? \(2010-01-17\)](#)

[Indyjsko-rosyjski myśliwiec 5. generacji \(2008-12-26\)](#)

[Indyjskie próby za kilka dni? \(2009-08-08\)](#)

[Tejasy za MiGi-21 \(2009-11-23\)](#)

[Indyjski przetarg na samoloty pokładowe \(2009-11-30\)](#)

[Sea Gripen dla Indii? \(2009-12-20\)](#)

[Próby kołowania PAK FA \(2009-12-24\)](#)

[PAK FA – oblot jutro \(2010-01-28\)](#)

[Próby kołowania PAK FA \(2009-12-24\)](#)

[Opóźnienie FGFA \(2012-05-30\)](#)

[100 lotów PAK FA \(2011-11-04\)](#)

[Kolejny termin dla MMRCA \(2011-05-24\)](#)

[FGFA będą jednomiejscowe \(2011-10-04\)](#)

Indie ujawniają FGFA (2011-11-24)
Umowa o myśliwcu 5. generacji (2010-12-21)
FGFA będą jednomiejscowe (2011-10-04)
Oblot trzeciego PAK FA (2011-11-22)
Indie wybrały Rafale (2012-01-31)
Rafale i Typhoon w przetargu indyjskim (2010-08-09)
Rafale tańszy od Eurofightera (2011-11-08)
Piąty T-50 w Żukowskim (2013-11-21)
PAK FA oblatany (2010-01-29)
F-35 dla Indii? (2010-01-17)
PAK FA – oblot jutro (2010-01-28)
Początek prób w locie drugiego PAK FA (2011-03-03)
Oblot PAK FA nie w 2009 (2009-12-09)
PAK FA oblatany (2010-01-29)
PAK FA w Żukowskim (2010-04-08)
Drugi prototyp PAK FA oblatany (2011-02-23)
Drugi PAK FA nie poleciał (2011-02-24)
Oblot trzeciego PAK FA (2011-11-22)
PAK FA oblatany (2010-01-29)
Początek prób w locie drugiego PAK FA (2011-03-03)
Czwarty PAK FA w powietrzu (2012-12-12)
PAK FA oblatany (2010-01-29)
Początek prób w locie drugiego PAK FA (2011-03-03)
Oblot trzeciego PAK FA (2011-11-22)
Długotrwały lot PAK-FA (2013-01-18)
PAK FA oblatany (2010-01-29)
Wstępny projekt FGFA zakończony (2015-01-12)
Indyjscy dowódcy krytykują FGFA (2014-01-26)
Pożar silnika T-50 (2014-06-11)
MAKS 2011: Pompaż silnika PAK FA (2011-08-21)
Piąty T-50 w Żukowskim (2013-11-21)
